

QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG PHỤ ĐẠO HỌC SINH YẾU KÉM Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ THÀNH PHỐ PLEIKU, TỈNH GIA LAI

NGUYỄN THỊ THẢO^{1,*}, PHAN MINH TIẾN^{2,**}

¹Trường TH & THCS Anh Hùng Đôn, thành phố Pleiku, Gia Lai

¹Học viên Cao học, Trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế

²Trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế

*Email: thaoquandung@gmail.com

**Email: tienpm58@gmail.com

Tóm tắt: Quản lý hoạt động phụ đạo học sinh yếu kém ở các trường trung học cơ sở là một trong những nhiệm vụ quan trọng nhằm nâng cao chất lượng dạy và học, đáp ứng yêu cầu giáo dục hiện nay. Trong thời gian qua, công tác này đã được các trường trung học cơ sở trên địa bàn Thành phố Pleiku, tỉnh Gia Lai quan tâm thực hiện nhưng kết quả chưa cao. Trong bài viết này, tác giả có những đánh giá về thực trạng quản lý hoạt động phụ đạo học sinh yếu kém ở các trường trung học cơ sở, từ đó đề xuất các biện pháp quản lý nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động phụ đạo cho học sinh yếu kém ở các trường trung học cơ sở thành phố Pleiku, tỉnh Gia Lai, góp phần khắc phục những hạn chế và từng bước hoàn thiện trong quản lý hoạt động này.

Từ khóa: Quản lý, hoạt động phụ đạo học sinh yếu kém, trung học cơ sở.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Nghị quyết Hội nghị Trung ương 9 khóa XI (NQ 29-NQ/TW) xác định: “Đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế”[1]. Trong xu thế đổi mới giáo dục [4] [5] và triển khai thực hiện chương trình giáo dục phổ thông 2018 [3], việc nâng cao chất lượng dạy học là mục tiêu hàng đầu của nhà trường. Để thực hiện tốt mục tiêu về đổi mới căn bản, toàn diện GD&ĐT theo Nghị quyết số 29-NQ/TW, cần phải đổi mới mục tiêu, nội dung, chương trình, phương pháp dạy học, kiểm tra, đánh giá, song song với việc giáo dục đại trà, bồi dưỡng HS giỏi, nhà trường tập trung vào giáo dục và bồi dưỡng học sinh yếu kém (HSYK) nhằm củng cố, bổ sung, hệ thống kiến thức bị “hổng” cho một số HS có nhận thức chậm và lực học yếu, kém ở một số môn [7].

Trong những năm qua, công tác quản lý hoạt động phụ đạo (HĐPD) HSYK ở các trường Trung học cơ sở (THCS) thành phố Pleiku đã được thực hiện. Tuy nhiên, cũng tồn tại không ít hạn chế, bất cập như: GV chỉ chú trọng đến việc đổi mới trong tổ chức các hoạt động học tập chung với tất cả các đối tượng HS, hoàn thiện các bước dạy theo hướng đổi mới chứ chưa thật sự chú trọng hướng dẫn cách học và thực hành cho đối tượng HSYK; thiếu sự đồng bộ hóa về cơ sở vật chất (CSVC), trang thiết bị trong các khối lớp học làm ảnh hưởng đến sự tiếp thu bài của HS dẫn đến các em có sự chán nản, mệt mỏi trong học tập; việc thi, kiểm tra và đánh giá kết quả còn lạc hậu, chú trọng đánh giá cuối kỳ, thiếu thực chất ... ; công tác tổ chức, quản lý còn nhiều bất cập, hạn chế [6]. Vì vậy, việc nâng cao hiệu quả QL HĐPD HSYK ở các trường THCS thành phố Pleiku, tỉnh Gia Lai là vấn đề cấp thiết và có tính chiến lược trong giai đoạn hiện nay.

2. KHÁCH THỂ VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Khách thể nghiên cứu: Nghiên cứu đã tiến hành khảo sát ý kiến của 72 CBQL, 107 GV và 169 HS ở 05 trường THCS thành phố Pleiku, tỉnh Gia Lai, gồm: THCS Nguyễn Viết Xuân; THCS Huỳnh Thúc Kháng; THCS Nguyễn Văn Cừ; TH&THCS Bùi Thị Xuân; TH&THCS Anh Hùng Đôn.

Phương pháp nghiên cứu: Nghiên cứu đã sử dụng phương pháp chính là điều tra bằng bảng hỏi nhằm tìm hiểu thực trạng quản lý HĐPD HSYK ở các trường THCS với thang đo: $1,00 \leq \text{ĐTB} \leq 1,75$: Không quan trọng / Chưa bao giờ/ Kém/ Không ảnh hưởng; $1,75 < \text{ĐTB} \leq 2,50$: Ít quan trọng/Thỉnh thoảng/ Trung bình/ Ít ảnh hưởng; $2,50 < \text{ĐTB} \leq 3,25$: Quan trọng/ Thường xuyên/ Khá/ Ảnh hưởng; $3,25 < \text{ĐTB} \leq 4,00$: Rất quan trọng/ Rất thường xuyên/ Tốt/ Rất ảnh hưởng.

Bên cạnh đó, sử dụng phương pháp quan sát, phương pháp phỏng vấn, phương pháp chuyên gia nhằm thu thập thêm thông tin hỗ trợ cho phương pháp điều tra. Kết quả khảo sát được xử lý bằng phần mềm SPSS 20.0, với các thông số cơ bản được sử dụng trong nghiên cứu này là: điểm trung bình; độ lệch chuẩn và tỷ lệ phần trăm.

3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

3.1. Thực trạng quản lý hoạt động phụ đạo học sinh yếu kém ở các trường THCS thành phố Pleiku, tỉnh Gia Lai

3.1.1. Thực trạng việc lập kế hoạch hoạt động phụ đạo học sinh yếu kém

Bảng 1. Thực trạng việc lập kế hoạch hoạt động phụ đạo HSYK

STT	Nội dung	Mức độ đánh giá			
		Mức độ thực hiện		Kết quả thực hiện	
		ĐTB	ĐLC	ĐTB	ĐLC
1	Quản triệt đến các cán bộ, GV về nhiệm vụ năm học, kế hoạch phát triển của nhà trường, kế hoạch phụ đạo HSYK	3.08	0.76	2.86	0.75
2	Thống nhất với tổ chuyên môn về mẫu kế hoạch dạy học và kế hoạch cá nhân	3.17	0.77	2.97	0.76
3	Nâng cao nhận thức tầm quan trọng của việc thực hiện kế hoạch phụ đạo HSYK	3.16	0.68	2.88	0.69
4	Dự báo tình hình chất lượng HSYK và rà soát tình hình đội ngũ GV của các trường hằng năm.	2.88	0.72	2.88	0.68
5	Công tác phân công giáo viên giảng dạy và chỉ đạo GV xây dựng kế hoạch hoạt động phụ đạo HSYK	3.03	0.82	3.00	0.79
6	Hiệu trưởng duyệt kế hoạch với tổ trưởng chuyên môn vào tuần 3, 4 của năm học.	3.10	0.85	2.94	0.74
7	Xác định các điều kiện phụ đạo HSYK như: GV, cơ sở vật chất, thời gian, sự phối hợp với lực lượng giáo dục trong và ngoài nhà trường...	2.89	0.78	2.92	0.75
8	Nguồn kinh phí cho hoạt động phụ đạo HSYK	1.98	1.06	2.12	1.06
9	Đảm bảo tính công bằng, hợp lý, khoa học, phát huy tinh thần dân chủ và tính đồng thuận trong việc xây dựng kế hoạch phụ đạo HSYK	2.41	1.12	2.56	0.97

Ghi chú: Điểm trung bình: ĐTB ($1 \leq \text{ĐTB} \leq 4$); ĐLC: Độ lệch chuẩn

Kết quả khảo sát bảng 1 cho thấy, các nội dung lập kế hoạch được đánh giá ở mức độ thực hiện khá thường xuyên (ĐTB từ 2.98 đến 3.17) và kết quả thực hiện khá tốt (ĐTB từ 2.56 đến 3.00). Điều đó chứng tỏ, BGH các trường THCS đã chú trọng việc nâng cao nhận thức tầm quan trọng việc thực hiện HĐPD HSYK đến toàn thể GV; xây dựng kế hoạch HĐPD HSYK một cách nghiêm túc, đầy đủ các nội dung, quán triệt đến toàn thể cán bộ, GV trong trường các nội dung công việc, phân công nhiệm vụ cụ thể, dự kiến các nguồn lực cơ bản, ... Tuy nhiên, ở một số nội dung chưa thực hiện thường xuyên, như: Dự báo nguồn kinh phí cho HĐPD HSYK; Đảm bảo tính công bằng, hợp lý, khoa học, phát huy tinh thần dân chủ và tính đồng thuận trong việc xây dựng kế hoạch phụ đạo HSYK ... (ĐTB 1.98 và 2.41); kết quả thực hiện nội dung dự báo nguồn kinh phí cho HĐPD HSYK chỉ ở mức trung bình (ĐTB 2.12). Thực tế cho thấy, một số trường chỉ quan tâm xây dựng kế hoạch tổng thể, không có kế hoạch chi tiết khi triển khai nội dung từng công việc hoặc một số trường buông lỏng cho GV trong tổ chức kiểm tra, đánh giá...

3.1.2. Thực trạng tổ chức triển khai thực hiện kế hoạch hoạt động phụ đạo HSYK

Bảng 2. Thực trạng tổ chức thực hiện kế hoạch hoạt động phụ đạo HSYK

STT	Nội dung	Kết quả thực hiện (%)				ĐTB
		1	2	3	4	
1	Xây dựng và tổ chức triển khai thực hiện các mục tiêu kế hoạch phụ đạo HSYK dựa trên các kế hoạch đã triển khai	3.9	25.1	56.4	14.5	2.82
2	Rà soát phân loại HSYK theo các môn học	3.4	20.7	46.9	29.1	3.02
3	Chỉ đạo cho tổ chuyên môn thống nhất chương trình phụ đạo HSYK	38.0	26.8	21.8	19.0	2.21
4	Phân công chuyên môn đảm bảo tính khoa học, sự phạm đúng người, đúng việc	5.6	18.4	40.2	35.8	3.06
5	Triển khai các văn bản pháp quy về hoạt động phụ đạo HSYK	2.2	19.6	43.0	35.2	3.11
6	Thường xuyên cải tiến nội dung, phương pháp, hình thức phụ đạo HSYK	3.4	25.1	50.3	21.2	2.89
7	Đổi mới hình thức kiểm tra đánh giá học sinh trong quá trình phụ đạo HSYK	4.5	23.5	53.6	18.4	2.86
8	Tăng cường TTB hiện đại, khuyến khích GV ứng dụng CNTT hợp lý trong quá trình phụ đạo HSYK	7.3	16.8	57.5	18.4	2.87

Ghi chú: - Kết quả thực hiện: 1. Yếu; 2. Trung bình; 3. Khá; 4. Tốt

- Điểm trung bình: ĐTB ($1 \leq \text{ĐTB} \leq 4$)

Nhìn chung, các trường THCS đã tổ chức triển khai thực hiện kế hoạch phụ đạo HSYK dựa trên các kế hoạch đã xây dựng. Trong đó, các nội dung thực hiện khá tốt, như: Rà soát phân loại đối tượng học sinh yếu kém theo các môn học (ĐTB 3.02); Phân công chuyên môn đảm bảo tính khoa học, sự phạm đúng người, đúng việc (ĐTB 3.06); Triển khai các văn bản pháp quy về HĐPD HSYK (ĐTB 3.11)... Tuy nhiên, nội dung chỉ đạo TCM thống nhất chương trình phụ đạo HSYK hiệu quả chưa cao, chỉ ở mức trung bình (38% đánh giá mức Yếu; ĐTB 2.21); một số nội dung về xây dựng và tổ chức triển khai thực hiện các mục tiêu kế hoạch phụ đạo HSYK

dựa trên các kế hoạch đã triển khai; Thường xuyên cải tiến nội dung, phương pháp, hình thức phụ đạo HSYK; Đổi mới hình thức kiểm tra đánh giá học sinh trong quá trình phụ đạo HSYK... ý kiến đánh giá của CBQL, GV ở mức Yếu và Trung bình cao. Điều đó đòi hỏi, BGH các trường THCS cần quan tâm thường xuyên đến các nội dung khi triển khai kế hoạch, cải tiến nội dung phụ đạo HSYK, đổi mới các hình thức kiểm tra, đánh giá HS trong quá trình phụ đạo HSYK để thực hiện HĐPD đạt kết quả cao.

3.1.3. Thực trạng công tác chỉ đạo thực hiện kế hoạch hoạt động phụ đạo HSYK

Bảng 3. Thực trạng việc chỉ đạo thực hiện kế hoạch hoạt động phụ đạo HSYK

STT	Nội dung	Kết quả thực hiện (%)				ĐTB
		1	2	3	4	
1	Xây dựng kế hoạch chỉ đạo việc phụ đạo HSYK, thực hiện tốt cuộc vận động Hai không với 4 nội dung trong ngành GD và phong trào thi đua “Xây dựng trường học thân thiện, học sinh tích cực”.	4.5	24.6	41.3	29.6	2.96
2	Hướng dẫn GV xây dựng kế hoạch phụ đạo HSYK gồm nội dung, thời lượng, mức độ kiến thức và yêu cầu đạt được, phương án dạy học	3.4	22.9	55.3	18.4	2.89
3	Quản lý, chỉ đạo giáo viên xây dựng kế hoạch cá nhân điều chỉnh kế hoạch phụ đạo HSYK phù hợp với đối tượng học sinh.	4.5	22.3	35.8	37.4	3.06
4	Chỉ đạo TCM thống nhất nội dung, chương trình kiểm tra ở tất cả các môn ngay từ đầu năm học.	6.7	18.4	46.4	28.5	2.97
5	Sắp xếp thời khóa biểu dạy phụ đạo HSYK	4.5	21.8	37.4	36.3	3.06
6	Nghiêm cấm việc dạy thiếu trách nhiệm gây tốn kém thời gian, ảnh hưởng nghiêm trọng đến uy tín, thanh danh nhà giáo, làm mất lòng tin của HS và phụ huynh đến nhà trường và GV.	3.9	23.5	40.2	32.4	3.01
7	Khuyến khích, động viên, khen thưởng, kỷ luật và tạo mọi điều kiện để giáo viên nhiệt tình, tự giác trong công tác dạy phụ đạo HSYK.	31.3	17.9	39.1	11.7	2.31
8	Tăng cường bồi dưỡng chuyên môn nghiệp vụ, đạo đức nghề nghiệp cho GV.	1.7	22.3	49.7	26.3	3.01
9	Kết hợp với Hội CMHS có học lực yếu kém để có biện pháp phối hợp cùng giáo dục.	1.7	27.4	47.5	23.5	2.93

Ghi chú: - Kết quả thực hiện: 1. Yếu; 2. Trung bình; 3. Khá; 4. Tốt

- Điểm trung bình: ĐTB ($1 \leq \text{ĐTB} \leq 4$)

Qua bảng khảo sát 3 cho thấy CBQL, GV đều thống nhất với nội dung công tác chỉ đạo HĐPD HSYK, các nội dung: Quản lý, chỉ đạo GV xây dựng kế hoạch cá nhân điều chỉnh kế hoạch phụ đạo HSYK phù hợp với đối tượng HS; Sắp xếp thời khóa biểu thực hiện dạy phụ đạo HSYK; Nghiêm cấm việc dạy thiếu trách nhiệm gây tốn kém thời gian, ảnh hưởng nghiêm trọng đến uy tín nhà giáo, làm mất lòng tin của HS và phụ huynh đến nhà trường và GV; Tăng cường bồi dưỡng chuyên môn nghiệp vụ, đạo đức nghề nghiệp cho GV được đánh giá khá cao (ĐTB từ

3.01 đến 3.06). Tuy nhiên, ở nội dung khuyến khích, động viên, khen thưởng, kỷ luật và tạo mọi điều kiện để GV nhiệt tình, tự giác trong công tác dạy phụ đạo HSYK chỉ được đánh giá mức trung bình (ĐTB 2.31, mức độ thực hiện kém đạt tỉ lệ 31.3%). Nguyên nhân một phần là do CBQL chưa quan tâm thỏa đáng công tác khen thưởng, kỷ luật GV, GV chưa chủ động phối hợp với CMHS có học lực yếu hoặc còn ngại khó khăn trong việc gặp gỡ, trao đổi để cùng giáo dục. Thực trạng này đòi hỏi cần có sự quan tâm chỉ đạo sát sao hơn của HT nhà trường, để thúc đẩy công tác phụ đạo HSYK đạt hiệu quả cao.

3.1.4. Thực trạng quản lý kiểm tra, đánh giá hoạt động phụ đạo học sinh yếu kém

Bảng 4. Thực trạng quản lý kiểm tra, đánh giá hoạt động phụ đạo HSYK

STT	Nội dung	Kết quả thực hiện (%)				ĐTB
		1	2	3	4	
1	Lập kế hoạch kiểm tra hoạt động phụ đạo HSYK của BGH theo kế hoạch đã xác định	3.4	30.7	38.5	27.4	2.90
2	Thực hiện theo dõi, kiểm tra, đánh giá theo quan điểm nhìn nhận sự tiến bộ và kết quả học tập phụ đạo đối với HSYK để động viên, khích lệ các em trong quá trình học tập	1.7	27.9	41.9	28.5	2.97
3	Kiểm tra, đánh giá các hoạt động sư phạm của GV tham gia phụ đạo HSYK	2.2	24.0	46.9	26.8	2.98
4	Tiến hành theo dõi quá trình thực hiện chương trình, kế hoạch phụ đạo HSYK của GV được phân công và tổ chức đánh giá, rút kinh nghiệm trong các cuộc họp, báo cáo sơ kết cuối học kỳ, báo cáo tổng kết cuối năm học	2.8	26.8	45.3	25.1	2.93
5	Kiểm tra, đánh giá công tác phối hợp giữa BGH với hội CMHS có HS học lực yếu kém, các tổ chức đoàn thể trong và ngoài nhà trường để có biện pháp phối hợp cùng giảng dạy	0.0	32.4	47.5	20.1	2.88
6	Kiểm tra, đánh giá công tác đẩy mạnh ứng dụng CNTT, sử dụng triệt để phòng học bộ môn, tăng cường mua sắm, bổ sung TBDH, CSVC đầu tư cho quá trình dạy và học; Công tác xã hội hóa giáo dục	1.1	27.9	52.0	19.0	2.89
7	Kiểm tra, đánh giá công tác tăng cường đổi mới PPDH phụ đạo và việc sử dụng các TBDH	27.4	15.6	41.3	15.6	2.44
8	Tổ chức tốt công tác thi đua khen thưởng đối với giáo viên có thành tích xuất sắc trong công tác phụ đạo HSYK	4.5	25.1	55.3	15.1	2.81

Ghi chú: - Kết quả thực hiện: 1. Yếu; 2. Trung bình; 3. Khá; 4. Tốt

- Điểm trung bình: ĐTB ($1 \leq \text{ĐTB} \leq 4$)

Kết quả khảo sát bảng 4 cho thấy, công tác kiểm tra, đánh giá cơ bản đã được BGH các trường THCS quan tâm thực hiện. Một số nội dung thực hiện khá tốt: Kiểm tra, đánh giá các hoạt động sư phạm của GV tham gia phụ đạo HSYK (Khá: 46.9%; Tốt: 26.8%; ĐTB 2.98); Thực hiện

theo dõi, kiểm tra, đánh giá theo quan điểm nhìn nhận sự tiến bộ và kết quả học tập phụ đạo đối với HSYK để động viên, khích lệ các em trong quá trình học tập (Khá: 41.9 %; Tốt: 28.5%; ĐTB 2.97); Tiến hành theo dõi quá trình thực hiện chương trình, kế hoạch phụ đạo HSYK của GV được phân công và tổ chức đánh giá, rút kinh nghiệm trong các cuộc họp, báo cáo sơ kết cuối học kỳ, báo cáo tổng kết cuối năm học (Khá: 45.3%; Tốt: 25.1%; ĐTB 2.93); Lập kế hoạch kiểm tra HDPĐ HSYK của BGH theo kế hoạch chung đã xác định (Khá: 38.5%; Tốt: 27.4%; ĐTB 2.90)...Tuy nhiên, nội dung kiểm tra, đánh giá công tác tăng cường đổi mới PPDH phụ đạo và việc sử dụng các TBDH có đến 27.4% ý kiến của CBQL, GV đánh giá ở mức yếu; 15.6% ý kiến của CBQL, GV đánh giá ở mức trung bình; ĐTB 2.44 (mức trung bình); nội dung kiểm tra, đánh giá công tác phối hợp giữa BGH với hội CMHS có HS học lực yếu kém, các tổ chức đoàn thể trong và ngoài nhà trường để có biện pháp phối hợp cùng giảng dạy (32.4% ý kiến của CBQL, GV đánh giá ở mức trung bình). Điều này cho thấy, việc quản lý đổi mới PPDH trong phụ đạo HSYK chưa được quan tâm đúng mức; việc phối hợp giữa BGH với hội CMHS có HSYK, các tổ chức đoàn thể trong và ngoài nhà trường để có biện pháp phối hợp trong tổ chức phụ đạo HSYK hiệu quả chưa cao.

3.1.5. Thực trạng quản lý các điều kiện hỗ trợ hoạt động phụ đạo học sinh yếu kém

Bảng 5. Thực trạng quản lý các điều kiện hỗ trợ hoạt động phụ đạo HSYK

STT	Nội dung	Kết quả thực hiện (%)				ĐTB
		1	2	3	4	
1	Tăng cường công tác phối hợp giữa BGH với hội CMHS có HS học lực yếu kém, các tổ chức đoàn thể trong và ngoài nhà trường trong hoạt động phụ đạo HSYK	2.2	31.3	43.0	23.5	2.88
2	Huy động mọi nguồn lực trong việc xây dựng CSVC. Đẩy mạnh công tác xã hội hóa giáo dục nhằm huy động nguồn kinh phí, CSVC, phương tiện phục vụ cho hoạt động phụ đạo HSYK	5.6	32.4	45.8	16.2	2.73
3	Đẩy mạnh ứng dụng CNTT, sử dụng triệt để phòng học bộ môn, tăng cường mua sắm, bổ sung TBDH, CSVC đầu tư cho quá trình dạy và học...	5.6	24.6	60.3	9.5	2.74
4	Tổ chức tốt công tác thi đua khen thưởng đối với GV có thành tích xuất sắc trong công tác phụ đạo HSYK.	35.2	17.3	38.0	9.5	2.22

Ghi chú: - Kết quả thực hiện: 1. Yếu; 2. Trung bình; 3. Khá; 4. Tốt

- Điểm trung bình: ĐTB ($1 \leq \text{ĐTB} \leq 4$)

Nhìn chung, thời gian qua, các trường THCS thành phố Pleiku, tỉnh Gia Lai đã quan tâm đến các điều kiện hỗ trợ để tổ chức HDPĐ HSYK, như: Tăng cường công tác phối hợp giữa BGH với hội CMHS có HS học lực yếu kém, các tổ chức đoàn thể trong và ngoài nhà trường trong HDPĐ HSYK; Huy động mọi nguồn lực trong việc xây dựng CSVC. Đẩy mạnh công tác XHHGD nhằm huy động nguồn kinh phí, CSVC, phương tiện phục vụ cho HDPĐ HSYK; Đẩy mạnh ứng dụng CNTT, sử dụng triệt để phòng học bộ môn, tăng cường mua sắm, bổ sung TBDH, CSVC đầu tư cho quá trình dạy và học...Tuy vậy, công tác thi đua khen thưởng đối với

GV có thành tích xuất sắc trong công tác phụ đạo HSYK chưa được quan tâm đúng mức; việc khai thác và sử dụng các thiết bị không đạt được kết quả so với yêu cầu đặt ra. Điều đó phản ánh HT các trường THCS thường chỉ đạo mang tính hình thức, chiều lệ chứ chưa chú trọng chỉ đạo GV tăng cường sử dụng đồ dùng TBDH để làm sinh động và tăng hiệu quả của các tiết phụ đạo, mặt khác gây lãng phí trong việc đầu tư cho trang thiết bị phục vụ dạy học. Mặc dù được Sở GD & ĐT Gia Lai có sự đầu tư, mua sắm trang TBDH cho các trường nên TBDH tương đối đầy đủ nhưng do công tác QL có phần còn lỏng lẻo dẫn đến số GV sử dụng TBDH trong quá trình phụ đạo là rất ít. Kinh phí được giao hàng năm rất hạn hẹp nên để dành một khoản kinh phí chi bồi dưỡng cho GV tham gia dạy phụ đạo thực sự là điều không thể đối với các trường. Vì vậy, gây khó khăn rất lớn cho các HT bởi số HS có học lực yếu kém quá nhiều trong khi kinh phí không được cấp thêm mà nhiệm vụ lại giao thêm, điều đó khiến HT các trường muốn duy trì và nâng cao hiệu quả HĐPD đều tìm chọn những hình thức phù hợp để tiến hành phụ đạo một cách có hiệu quả...

3.2. Các biện pháp quản lý hoạt động phụ đạo học sinh yếu kém ở trường THCS

3.2.1. Nâng cao nhận thức cho CBQL, GV và cha mẹ HS về tầm quan trọng của hoạt động phụ đạo cho HS yếu kém ở trường THCS

HT tổ chức tuyên truyền đến CBQL, GV về tầm quan trọng và sự cần thiết của HĐPD, hướng dẫn GV các văn bản có liên quan về HĐPD; Tổ chức cho GV tuyên truyền đến HS yếu, kém và CMHS về sự cần thiết việc học phụ đạo trong các buổi họp phụ huynh HS của năm học.

Chủ động, tích cực vận dụng các biện pháp thích hợp tác động vào nhận thức của CMHS có HS yếu kém, giải thích cho CMHS hiểu việc học phụ đạo đối với HS yếu kém là rất quan trọng và cần thiết nhằm giúp HS củng cố, hệ thống, bổ sung các kiến thức bị hổng, rèn luyện kỹ năng giải bài tập, nắm vững kiến thức cơ bản để HS có thể theo học tiếp các lớp trên...

3.2.2. Biện pháp 2: Kế hoạch hóa hoạt động phụ đạo cho HS yếu kém

Để QL kế hoạch HĐPD HSYK có hiệu quả, HT cần tập trung QL các nội dung sau:

QL việc xây dựng kế hoạch phụ đạo HSYK, bao gồm việc xác định mục tiêu, chương trình, nội dung, thời gian và các điều kiện hỗ trợ HĐPD (kinh phí, CSVC, TBDH...). HT xác định và định hướng cho TCM, GV khi xây dựng kế hoạch phụ đạo cho HSYK cần quan tâm các vấn đề: Nguyên tắc, cấu tạo chương trình THCS của từng môn học và phạm vi kiến thức của chúng; Mục tiêu của môn học về chuẩn kiến thức, kỹ năng; nội dung trọng tâm của môn học; Nắm vững phương pháp đặc trưng của bộ môn; Việc bố trí phòng học, chuẩn bị các phương tiện, TBDH cho từng nội dung; Thời gian (số tiết) dành cho từng nội dung; Cân đối các hoạt động trong năm học để đảm bảo cho GV thực hiện đúng chương trình phụ đạo học sinh yếu kém...

QL việc thực hiện nội dung kế hoạch bao gồm: việc phân công, phân cấp QL cho đội ngũ phó HT, TTCM một cách rõ ràng; phân công giảng dạy cho GV hợp lý; kiểm tra thực hiện nội dung, chương trình; thao giảng, hội giảng, tổ chức hội thảo chuyên đề chuyên môn; việc sử dụng trang TBDH cho HĐPD HSYK. Việc phân cấp QL được thực hiện bằng văn bản, chỉ rõ quyền hạn, trách nhiệm trong quá trình thực hiện của từng cấp, từng người và định kỳ báo cáo kết quả thực hiện để HT nắm. Định kỳ hoặc đột xuất tổ chức kiểm tra thực hiện chương trình và giờ dạy của GV thông qua các biện pháp: kiểm tra sổ (lịch) báo giảng, sổ ghi đầu bài, vở ghi của học sinh, kiểm tra hồ sơ GV (quan trọng nhất là giáo án hoặc đề cương bài dạy), dự giờ các tiết phụ đạo...

3.2.3. Tổ chức, chỉ đạo thực hiện hoạt động phụ đạo HS yếu kém có hiệu quả

Để tổ chức, chỉ đạo thực hiện HĐPD HSYK đạt hiệu quả cao, HT trường THCS cần phải:

Củng cố, kiện toàn các tổ chức trong nhà trường đối với HĐPD HSYK đúng quy định: Phân công nhiệm vụ cho mọi tổ chức, cá nhân phù hợp với chức năng nhiệm vụ và năng lực để thực hiện các HĐPD HSYK; Tổ chức, hoàn thiện cơ chế điều hành để đảm bảo nguyên tắc nhất quán, đồng bộ từ chủ trương, thể chế đến cơ chế vận hành HĐPD HSYK. Xây dựng cơ chế phối hợp các lực lượng tham gia HĐPD HSYK, xây dựng chính sách tổ chức, chỉ đạo điều hành chung nhằm quản lý HĐPD HSYK đạt hiệu quả; Thường xuyên theo dõi tiến độ, kết quả thực hiện, kịp thời động viên bổ sung, điều chỉnh kế hoạch phù hợp điều kiện thực tiễn của nhà trường; kịp thời chấn chỉnh các vi phạm làm sai lệch trong HĐPD HSYK, ảnh hưởng đến hiệu quả HĐPD HSYK của nhà trường.

Xây dựng chương trình, nội dung phụ đạo phù hợp với đối tượng HSYK: Đối với việc phụ đạo, do chưa có khung chương trình thống nhất nên GV dạy phụ đạo tự nghiên cứu, lựa chọn nội dung giảng dạy sao cho phù hợp với đối tượng HS. Do đó, cần thống nhất việc thực hiện chương trình, kế hoạch, nội dung và hình thức tổ chức dạy phụ đạo, tránh sự tùy tiện trong việc thực hiện, không tuân theo kế hoạch và qui định của trường. Cụ thể: HT quán triệt trong đội ngũ GV về mục tiêu, ý nghĩa của việc phụ đạo; Chỉ đạo chặt chẽ cho các tổ, nhóm chuyên môn thống nhất chương trình, nội dung phụ đạo theo bộ môn và khối lớp. GV căn cứ vào nội dung, chương trình dạy học chính khóa để có cơ sở soạn thảo nội dung phụ đạo. HT kiểm tra việc thực hiện nội dung phụ đạo của GV; kiểm tra việc đánh giá, rút kinh nghiệm việc phụ đạo trong các buổi sinh hoạt tổ, nhóm chuyên môn; Kiểm tra tình hình, kết quả học tập của HS để điều chỉnh nội dung, PPDH cho phù hợp.

Tăng cường quản lý nề nếp học tập của HS học phụ đạo: Tăng cường công tác quản lý và theo dõi quá trình học tập của từng HS, kiểm tra tỉ lệ chuyên cần của HS; Tổ chức lớp phụ đạo theo khối lớp, thực hiện theo thời khóa biểu do nhà trường sắp xếp; GV bộ môn cần phối hợp chặt chẽ với GVCN để theo dõi việc học tập của HS. Cuối mỗi học kỳ, tổ trưởng chuyên môn cần báo cáo cho HT tình hình thực hiện kế hoạch phụ đạo, kết quả học tập và sự tiến bộ của HS để HT có những biện pháp hỗ trợ phù hợp...

Tăng cường chỉ đạo đổi mới PPDH trong các tiết dạy phụ đạo HSYK: Khác với việc đổi mới PPDH ở các tiết dạy học chính khóa, đổi mới PPDH ở các tiết dạy phụ đạo có những đặc thù riêng. Trên cơ sở tổ chức của lớp học đã được nhà trường chọn lọc, sắp xếp theo nhóm đối tượng HSYK đối với từng bộ môn, GV có cơ sở để lựa chọn các PPDH phù hợp nhất trong quá trình dạy phụ đạo. Trong điều kiện cho phép, HT chỉ đạo GV giảng dạy hướng đến từng cá nhân HS để phát triển ở HS những kỹ năng và năng lực tư duy độc lập, giải quyết các vấn đề nảy sinh trong học tập cũng như trong thực tiễn; Tổ chức dạy theo hình thức lên lớp là chủ yếu kết hợp với các hình thức khác như học tập theo nhóm, tìm hiểu thêm ở lớp học chính khóa để phân công những học sinh khá, giỏi trong lớp kèm cặp, giúp đỡ thêm; hướng dẫn HSHLYK cách học ở nhà (tự học) bằng cách giao những nhiệm vụ vừa sức để các em có khả năng hoàn thành nhiệm vụ; BGH chỉ đạo các tổ bộ môn tăng cường tổ chức tập huấn các lớp soạn giáo án, bài giảng điện tử Violet, Lecture Maker,... các chuyên đề ứng dụng CNTT; Áp dụng soạn giảng theo phương pháp lấy HS làm trung tâm, phát huy tối đa hiệu quả việc ứng dụng CNTT, dụng cụ trực quan...nhằm nâng cao chất lượng dạy PD cho HSYK.

3.2.4. Chỉ đạo đổi mới công tác kiểm tra, đánh giá hoạt động phụ đạo cho HSYK

Để thực hiện công tác kiểm tra, đánh giá hoạt động phụ đạo của GV, hoạt động học của HS yếu, HT cần quan tâm thực hiện các vấn đề sau đây:

Xây dựng kế hoạch, thời gian kiểm tra HĐPD HSYK: Chỉ đạo việc lập kế hoạch kiểm tra hoạt động dạy phụ đạo, trước hết, HT cần quán triệt cho mỗi GV trong nhà trường nắm rõ quan điểm, yêu cầu, mục đích hoạt động kiểm tra. Nghiên cứu định hướng, yêu cầu đổi mới kiểm tra HĐPD HSYK, qui chế đánh giá, điều kiện, tình hình tổ chức của nhà trường để đánh giá tìm ra mặt mạnh, mặt yếu cũng như cơ hội để phát triển nhà trường. Qua đó, điều chỉnh kế hoạch, thời gian để kịp thời phân tích, tổng hợp các mâu thuẫn và thách thức để xây dựng kế hoạch hoàn chỉnh. Đầu năm học, HT có kế hoạch năm, kế hoạch tháng với định hướng phát huy mặt mạnh của tổ nhóm chuyên môn. HT cần xác định hoạt động phụ đạo không chỉ gói gọn trong giờ phụ đạo mà hoạt động này có thể kết hợp thực hiện chung với hoạt động ngoại khóa, giờ sinh hoạt dưới sân... Sau khi kế hoạch được thông qua các tổ chuyên môn, HT triển khai kế hoạch trong hội đồng nhà trường và tiến hành kiểm tra theo kế hoạch; Chỉ đạo, hướng dẫn kiểm tra kết quả học tập theo chuẩn kiến thức, kỹ năng trong chương trình giáo dục THCS; Tổ chức sơ kết, tổng kết, rút kinh nghiệm việc tổ chức HĐPD HSYK. Thông qua việc sơ kết, tổng kết hoạt động phụ đạo, HT đánh giá được chất lượng HĐPD của HS, đồng thời có chế độ khen thưởng những GV tham gia tốt HĐPD HSYK.

3.2.5. Tăng cường quản lý việc phối hợp giữa nhà trường, gia đình và các lực lượng giáo dục trong hoạt động phụ đạo HS yếu kém

HT cần xây dựng qui chế phối hợp giữa nhà trường, CMHS và các lực lượng giáo dục nhằm phát huy thế mạnh và sức mạnh tổng hợp trong HĐPD HSYK, cụ thể: Xây dựng môi trường văn hoá nhà trường, tôn trọng, khuyến khích, khen thưởng những HSYK có sự tiến bộ rõ rệt; Xây dựng môi trường sư phạm lành mạnh, mối quan hệ thân thiện, tích cực giữa thầy và trò, giữa bạn bè, cá nhân và tập thể; Xây dựng phong trào học tập nói chung và HĐPD HSYK nói riêng; Chủ động xây dựng kế hoạch, tổ chức phối hợp với CMHS, các lực lượng xã hội trong HĐPD HSYK; Kết nối nhà trường với đời sống thực tế, làm cho nội dung học tập của HS thực tế, sống động; hệ thống quản lý học tập thông minh; xây dựng, sửa chữa cơ sở vật chất, trường lớp, tạo cảnh quan sư phạm, tăng cường phương tiện dạy học, trang thiết bị giáo dục hiện đại, nâng cao hiệu quả HĐPD HSYK...; Thường xuyên đảm bảo thông tin 2 chiều giữa nhà trường và CMHS về tình hình của lớp theo định kỳ hoặc đột xuất khi có vấn đề cần giải quyết; Phối hợp với chính quyền địa phương, hội CMHS thường xuyên tạo điều kiện, phương tiện, thời gian, chăm lo đời sống vật chất và tinh thần cho GV; Xây dựng cơ chế dân chủ hoạt động trong nhà trường; cần nhận thức, thực hiện đầy đủ, đúng đắn việc XHHHGD trong HĐPD HSYK, qua đó tạo sự đồng thuận cao và huy động sự phối hợp tham gia của các tổ chức đoàn thể, các lực lượng xã hội trong HĐPD HSYK.

3.2.6. Tổ chức các điều kiện hỗ trợ hoạt động phụ đạo cho HS yếu kém

Đảm bảo CSVC, TBDH phục vụ HĐPD HSYK: HT phải coi trọng và chỉ đạo kiên quyết, chặt chẽ công tác quản lý CSVC nhà trường. Hàng năm, chủ động trong kế hoạch đầu tư mua sắm mới các loại sách giáo khoa, sách tham khảo phục vụ cho việc giảng dạy của GV và đọc sách của HS; Tham mưu với các cấp có thẩm quyền trong việc giao dự toán hàng năm có thêm nguồn kinh phí hỗ trợ HĐPD HSYK; việc xây dựng phòng học phải đảm bảo đúng qui cách, phù hợp, đảm bảo vệ sinh học đường; HT cần xây dựng kế hoạch chiến lược và kế hoạch từng năm học về đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị phục vụ dạy học; Tăng cường trang thiết bị CNTT và

khai thác ứng dụng CNTT trong dạy PD HSYK; Thực hiện tốt chế độ kiểm tra, kiểm kê, kiểm định chất lượng, bảo dưỡng định kỳ CSVC, TBDH.

Thực hiện chế độ, chính sách thi đua, khen thưởng và hỗ trợ đối với GV dạy phụ đạo HSYK: Nhà trường cần khen thưởng kịp thời, công bằng, khách quan, đúng người, đúng việc, dựa trên những tiêu chí tiêu chuẩn cụ thể, hợp lý; tăng cường khen thưởng đột xuất đối với GV có thành tích xuất sắc trong HĐPD HSYK. Đồng thời, nghiêm cấm việc dạy thiếu trách nhiệm ảnh hưởng đến uy tín, làm mất lòng tin của HS và phụ huynh.

Đẩy mạnh công tác xã hội hoá giáo dục hỗ trợ HĐPD HSYK: Căn cứ kế hoạch phụ đạo HSYK hằng năm của nhà trường, HT cần tăng cường thực hiện công tác XHHGD, ... tạo điều kiện về kinh phí học tập để GV tham gia tập huấn các lớp bồi dưỡng nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ, gây quỹ khen thưởng cho HS, GV đạt thành tích trong HĐPD HSYK. Bên cạnh việc sử dụng có hiệu quả nguồn kinh phí từ ngân sách được cấp, đồng thời tích cực huy động các nguồn kinh phí khác, tăng cường xây dựng các mối quan hệ giữa nhà trường với xã hội và tuyên truyền bằng nhiều hình thức nhằm huy động tối đa các nguồn lực của cộng đồng, tranh thủ sự đóng góp ủng hộ của tập thể, cá nhân và các doanh nghiệp cho nhà trường trong việc xây dựng CSVC và trang thiết bị phục vụ dạy học, kinh phí chi bồi dưỡng cho CC,VC tham gia vào các HĐPD HSYK...

4. KẾT LUẬN

Phụ đạo HSYK là một trong những hoạt động quan trọng góp phần nâng cao chất lượng dạy học ở cấp THCS. Quản lý có hiệu quả HĐPD HSYK là yêu cầu cấp thiết ở trường THCS. Với tầm quan trọng đó, bài viết đã đi sâu khảo sát, phân tích thực trạng quản lý HĐPD HSYK ở các trường THCS thành phố Pleiku, tỉnh Gia Lai. Trên cơ sở đó, đề xuất 06 biện pháp quản lý HĐPD HSYK ở các trường THCS thành phố Pleiku, tỉnh Gia Lai. Các biện pháp có mối quan hệ biện chứng, gắn bó chặt chẽ, bổ sung và hỗ trợ cho nhau tạo nên một chỉnh thể thống nhất, nếu được áp dụng một cách hợp lý, đồng bộ, sẽ góp phần nâng cao hiệu quả HĐPD HSYK ở các trường THCS. Các biện pháp quản lý đề xuất đã được khảo nghiệm và được đánh giá ở các mức độ cấp thiết, rất cấp thiết; khả thi và rất khả thi. Điều này cho thấy, các biện pháp đề xuất có thể vận dụng trong quá trình quản lý HĐPD HSYK, góp phần nâng cao chất lượng dạy - học phụ đạo cho HSYK ở các trường THCS thành phố Pleiku, tỉnh Gia Lai trong giai đoạn hiện nay.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Ban chấp hành TW ĐCS Việt Nam (2013). *Nghị quyết số 29-NQ/TW về “Đổi mới căn bản, toàn diện GD & ĐT, đáp ứng yêu cầu CNH, HĐH trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng XHCN và hội nhập quốc tế”*, Hà Nội.
- [2] Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020). *Điều lệ trường THCS và THPT và trường phổ thông có nhiều cấp học* (Ban hành kèm theo Thông tư 32/2020/TT-BGDĐT ngày 5/09/2020 của Bộ trưởng BGDDT), Hà Nội.
- [3] Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018). *Chương trình giáo dục phổ thông tổng thể* (Ban hành kèm theo Thông tư 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26/12/2018 của Bộ trưởng BGDDT), Hà Nội.
- [4] Chính phủ nước CHXHCN Việt Nam (2012). *Chiến lược phát triển giáo dục 2011 – 2020*, NXB Giáo dục, Hà Nội

- [5] Đảng Cộng sản Việt Nam (2016). *Văn kiện Đại hội Đảng lần thứ XII*, NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội.
- [6] Phòng Giáo dục và Đào tạo thành phố Pleiku, tỉnh Gia Lai (2020). *Báo cáo tổng kết năm học 2018-2019; 2019-2020*. Gia Lai.
- [7] Nguyễn Thế Phúc (2011). *Giúp đỡ học sinh yếu kém*, tusach.thuvienkhoahoc.com, 14/8/2011.

Title: THE MANAGEMENT OF TUTORING WEAK STUDENTS IN SECONDARY SCHOOLS IN PLEIKU CITY, GIA LAI PROVINCE

Abstract: The management of tutoring weak students in secondary schools is one of the essential tasks to improve the quality of teaching and learning that meets the current educational requirements. This requirement becomes more critical to difficult areas such as Gia Lai province. Although this work has been paid attention to recently, the results have not met the requirements. This article evaluates the current situation of managing tutor activities for weak students at secondary schools. Therefore, this study proposes management measures to improve the effectiveness of tutoring activities for weak students at secondary schools in Pleiku city, Gia Lai province, contributing to overcoming limitations and gradually improving the management of this activity.

Keywords: Management, tutoring activities for weak students, secondary school.